

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ

Студії з філології та журналістики

Випуск 2

матеріали міжнародної науково-практичної
конференції студентів та аспірантів
«Актуальні проблеми філології та журналістики»
(Ужгород, 10–11 квітня 2014 року)

Ужгород
Видавництво ФОП Бреза
2014

Студії з філології та журналістики. Випуск 2: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики» (Ужгород, 10–11 квітня 2014 р.). – Ужгород: Видавництво ФОП Бреза А. Е., 2014. – 460 с.

Редакційна колегія:

- Баньої В. Ф.** – к. філол. н., доцент кафедри української мови ДВНЗ «УжНУ»;
- Кузьма О. Ю.** – к. філол. н., доцент кафедри української літератури ДВНЗ «УжНУ»;
- Мадяр О. Л.** – к. філол. н., доцент кафедри словацької філології ДВНЗ «УжНУ»;
- Тодер Д. Д.** – аспірант кафедри української мови, голова НТСА філологічного факультету ДВНЗ «УжНУ» (*відповідальний секретар*);
- Хававчак О. А.** – старший викладач кафедри української літератури ДВНЗ «УжНУ»;
- Шаркань В. В.** – к. філол. н., доцент кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ» (*голова*).

У збірнику вміщено наукові публікації учасників міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики» (Ужгород, 10-11 квітня 2014 р.). Матеріали стосуються важливих проблем мовознавства, літературознавства та соціальних комунікацій.

Видання розраховане для науковців, викладачів вишів, аспірантів, студентів та ширшого кола читачів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МОВОЗНАВСТВО

11

Елена Бабяк (Ужгород)

АСПЕКТЫ СОПОСТАВИТЕЛЬНОГО ИЗУЧЕНИЯ ФРАЗЕОЛОГИИ (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКИХ И УКРАИНСКИХ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ, ХАРАКТЕРИЗУЮЩИХ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ЧЕЛОВЕКА)

11

Юлія Байло (Рівне)

СИНТАКСИЧНИЙ СПОСІБ НОМІНАЦІЇ ЯК ОДИН ІЗ НАЙПРОДУКТИВНІШИХ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ВІЙСЬКОВОЇ СПРАВИ

16

Наталья Бекетова (Белгород, Российская Федерация)

ОТВЛЕЧЕННЫЕ ИМЕНА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ В МЕДИАТЕКСТАХ

19

Мар'яна Бігун

ФРАЗЕМІКА У ГОВІРЦІ СЕЛА ВЕЛИКИЙ РАКОВЕЦЬ ІРШАВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

22

Віра Білас (Ужгород)

ДІАЛЕКТИЗМИ У РОМАНІ ДМИТРА КЕШЕЛІ «ВИДІННЯ ЗРЯЧОЇ ВОДИ, АБО Ж ДУРНИЙ ІВАН СТРІЛЯЄ, А БОГОНЬКО КУЛІ НАПРАВЛЯЄ»

27

Валерія Вайнраух (Ужгород)

ІЗ СПОСТЕРЕЖЕНЬ НАД СТУДЕНТСЬКИМ ЖАРГОНОМ

30

Адріана Васильцун (Ужгород)

ЛЕКСИКА, ПОВ'ЯЗАНА ІЗ РИСАМИ ЛЮДИНИ, В ГОВІРКАХ СІЛ БІЛКИ, ЛУКОВО, ПРИБОРЖАВСЬКЕ ІРШАВСЬКОГО РАЙОНУ

35

Вікторія Возняк (Мукачево)

ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

39

Галина Галянт (Одесса)

ПРОИЗНОСИТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ АФРОАМЕРИКАНСКОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

41

Марія Гапак (Ужгород)

ПОХОВАЛЬНО-ПОМИНАЛЬНА ЛЕКСИКА ГОВІРКИ СЕЛА ЗАРІЧЕВА ПЕРЕЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

43

Лілія Герасимів (Івано-Франківськ)

МІСЦЕ ФРАЗЕОМАТИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ У СИСТЕМІ ЗАСОБІВ НОМІНАЦІЇ

46

Богдана Гладырь (Белгород, Российская Федерация)

КОЛОРАТИВЫ В ЛИРИКЕ А. БЛОКА И ЛЕСИ УКРАИНКИ

48

Наталья Горбунова (Пятигорск, Российская Федерация)

ТЕЗАУРУСНАЯ МОДЕЛЬ ТЕРМИНОСИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ

51

Юрій Горожанов (Луцьк)

ПРОБЛЕМА ТЕРМІНОЛОГІЧНО-ПОНЯТТЄВОГО АПАРАТУ ЕРГОНІМІКИ

54

Оксана Граб (Ужгород)

ИННОВАЦИИ В СУФФИКСАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ НАИМЕНОВАНИЙ ЛИЦ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ ПОСЛЕДНИХ ДЕСЯТИЛЕТИЙ (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОЯЗЫЧНОЙ ПРЕССЫ УКРАИНЫ)

56

Юрій Грицевич (Луцьк)

ОСОБЛИВОСТІ ГОВІРОК ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ У ФОЛЬКЛОРНИХ ЗАПИСАХ О. КОНДРАТОВИЧ

62

Ольга Гукосьяниц (Пятигорск, Российская Федерация)

КЛАССИФИКАЦИЯ НИКНЕЙМОВ ПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ЧАТОВ И БЛОГОВ, ОСНОВАННАЯ НА НАЛИЧИИ В НИХ ГЕНДЕРНЫХ МАРКЕРОВ

67

Тетяна Гуцол (Вінниця)

РОДИЛЬНИЙ ОБРЯД ВІННИЧЧИНИ: СТРУКТУРА, НОМІНАЦІЯ ТА ВІРУВАННЯ

72

Ірина Денисовець (Полтава)	
СЛОВОТВОРЧІ АФІКСИ ЯК ОСНОВНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ЕМОЦІЙНО-ОЦІННОЇ СЕМАНТИКИ У ТВОРАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ ПИСЬМЕННИКІВ	74
Світлана Дімітрова (Одеса)	
ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ ТРАНСФОРМОВАНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА ПРИКЛАДІ ТЕЛЕПЕРЕДАЧ ЗА 2013-2014 РР.)	77
Анжеліка Калюжна (Запоріжжя)	
ЕПІТЕТИ У МОВНОМУ ПРОСТОРІ РОМАНУ ЕММИ АНДІЄВСЬКОЇ «ГЕРОСТРАТИ»	79
Георгій Кіров (Хмельницький)	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПРИКОРДОННОГО ДИСКУРСУ	81
Ірина Кливець (Івано-Франківськ)	
ПРИКМЕТНИК ЯК НОСІЙ ТЕМПОРАЛЬНОЇ СЕМАНТИКИ	83
Наталія Ковалишин (Ужгород)	
ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ МОВИ ГАЗЕТИ «ЕКСПРЕС» (2011–2012 РР.)	85
Мар'яна Ковбанюк (Івано-Франківськ)	
ОЗНАКИ ВТОРИННОГО ДІЄПРИСЛІВНИКОВОГО Й ГЕРУНДІЙНОГО ПРЕДИКАТІВ У СТРУКТУРІ ПРОСТОГО НЕЕЛЕМЕНТАРНОГО РЕЧЕННЯ	89
Юлія Кононченко (Луганськ)	
АСОЦЯТИВНІ ПОТЕНЦІЇ НАЗВ РОСЛИН У ПОЕЗІЇ Я. КРЕМІНСЬКОГО	91
Ольга Костромина (Одеса)	
ВАРІАТИВНОСТЬ СЕГМЕНТНЫХ ЕДИНИЦ АВСТРАЛИЙСКОГО АНГЛИЙСКОГО В ГЕНДЕРНОМ АСПЕКТЕ	93
Дарія Кравчук (Вінниця)	
ЛІНГВІСТИЧНЕ ПОРТРЕТУВАННЯ ПОДІЛЬСЬКОГО ГОВОРУ І УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ВІННИЧЧИНИ	95
Христина Краснюк (Івано-Франківськ)	
АРТЕФАКТНІ МЕТАФОРІЧНІ МОДЕЛІ ЯК СПОСІБ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЗНАНЬ ПРО ДІЙСНІСТЬ	97
Роксолана Крошней (Ужгород)	
ЛЕКСИКА ГОВІРКИ СЕЛА ЗОЛОТИЙ ПОТІК БУЧАЦЬКОГО РАЙОНУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ПОВ'ЯЗАНА З ЇЖЕЮ	99
Людмила Кузнецова (Самара, Російська Федерація)	
ЛІНГВОКУЛЬТУРНІЕ МАРКЕРИ В НАЗВАННЯХ КАРТИН БРИТАНСКИХ И АМЕРИКАНСКИХ ХУДОЖНИКОВ: НА МАТЕРІАЛІ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА	101
Елизавета Лаверченко (Белгород, Російська Федерація)	
ДЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ СЛОВА В ВІРТУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	103
Оксана Лапиніна (Київ)	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ СПЕЦИФІКИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ У СУЧАСНІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ	105
Марія Лар (Ужгород)	
ВІДДІЄСЛІВНИЙ ІМЕННИКОВИЙ СЛОВОТВИР У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНОЇ СПАДЩИНИ М. ВІНГРАНОВСЬКОГО)	107
Жанна Лемак (Ужгород)	
ВЕСІЛЬНА ЛЕКСИКА ГОВІРКИ СЕЛА ТИБАВИ СВАЛЯВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	113
Рената Луканинець (Ужгород)	

ТРАНСФОРМАЦІЯ АНТИЧНИХ МІФОЛОГЕМ У ФРАЗЕМИЦІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	116
Катерина Ляндебурська (Київ) RENDERING OF GENRE PECULIARITIES OF J.K. ROWLING'S "THE TALES OF BEEDLE THE BARD" IN THE UKRAINIAN TRANSLATION BY V. MOROZOV	119
Ірина Матковська (Ужгород) ІНШОМОВНА ЛЕКСИКА В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ ПРЕСИ)	121
Андрій Мигаль (Ужгород) SLOVENSKÁ LINGVISTICKÁ TERMINOLÓGIA V OBLASTI ŠTYLISTIKY	127
Оксана Мороз (Івано-Франківськ) ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ ПОЛЕ КОНЦЕПТУ МУДРІСТЬ В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	130
Олена Нідзілян (Чернівці) ВСТАВНІ КОНСТРУКЦІЇ ЯК МАРКЕРИ АВТОРСЬКОЇ МОДАЛЬНОСТІ В ГАЗЕТНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛАХ ЧАСОПISY „ДЕНЬ”)	132
Олеся Олійник (Ужгород) ЛЕКСИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІВНЯНЬ У ПОВІСТІ ЮРІЯ СТАНИНЦЯ “ЧЕРВОНА ЙОНАТАНОЧКА”	134
Уляна Олійник (Івано-Франківськ) МАНІПУЛЯТИВНІ СТРАТЕГІЇ В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	136
Марина Онисько (Ужгород) ЛЕКСИКА НАРОДНОЇ МЕДИЦИНИ У ГОВІРКАХ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ІРШАВЩИНИ	138
Аліна Остряньська (Київ) ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕКСИЧНОГО ТА АСОЦІАТИВНОГО ЗНАЧЕННЯ КОНЦЕПТУ «КАПІТАЛ»	142
Марина Павлишина (Вінниця) ЗІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ НАД НОМІНАЦІЄЮ ВЕСІЛЬНОГО ОБРЯДУ СЕЛА СТУДЕНИ ПІЩАНСЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	144
Зоряна Печенюк (Івано-Франківськ) КАТЕГОРІЯ ФУТУРАЛЬНОСТІ ЯК ОБ’ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	146
Владислав Птуха (Київ) ОДЯГ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОПОНІМІВ	148
Оксана Радчук (Луцьк) СУЧАСНИЙ РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС У КОНТЕКСТІ ЕКОЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	150
Алексей Раздубев (Пятигорск, Российская Федерация) СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ НОМИНАЦИИ В АНГЛИЙСКОМ ПОДЪЯЗЫКЕ НАНОТЕХНОЛОГИЙ	152
Євген Редько (Харків) СЕМАНТИЧНЕ НОМІНУВАННЯ ЕТНОНІМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ АРГО	155
Катерина Рула (Запоріжжя) НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ ЛЕКСИКОН У ЗБІРЦІ К. МОТРИЧ «ПЕРЕД ХРАМОМ ЛЮБОВІ І БОЛЮ»	157
Юлія Сарайкіна (Самара, Российская Федерация) НЕКОТОРЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В ОФОРМЛЕНИИ КОГНИТИВНОГО ПРОТРАНСТВА УЧЕБНЫХ ПОСОБИЙ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ	159
Вікторія Сацюк (Київ) СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ» З ПОГЛЯДУ СУЧАСНОЇ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ	161
Христина Семак (Івано-Франківськ)	

АКСІОЛОГІЧНІ ПАРАМЕТРИ ТЕМПОРАЛЬНИХ МЕТАФОР	164
Ірина Сіренко (Вінниця)	
ФОРМАЛЬНА НОМІНАЦІЯ ВИШИВАЛЬНИХ ТЕХНІК У ПОДІЛЬСЬКОМУ ГОВОРІ	165
Павел Смирнов (Белгород, Российская Федерация)	
ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ВЕРБАЛЬНОЙ АГРЕССИИ ПОДРОСТКОВ	168
Юлія Совинська (Ужгород)	
ФРАЗЕМІКА РОМАНУ ЛІНИ КОСТЕНКО «ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО САМАШЕДШОГО»	170
Кристина Соловьєва (Белгород, Российская Федерация)	
ЯЗЫКОВЫЕ СРЕДСТВА ВЫРАЖЕНИЯ САТИРЫ В СКАЗКАХ Е. ШВАРЦА И ФЬЯБАХ К. ГОЦЦИ	174
Марина Сорока (Мукачево)	
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТЕХНІЧНОГО І НАУКОВОГО СТИЛЮ	176
Наталія Стасюк (Київ)	
ЕКСПЛІЦИТНИЙ СПОСІБ ВИРАЖЕННЯ ІНТЕНЦІЇ ЗАКЛИКУ У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	178
Любов Стегніцька (Чернівці)	
АНТРОПОЦЕНТРИЧНА ПАРАДИГМА ЕПОНІМІВ	180
Світлана Стецюк (Тернопіль)	
ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ТЕРМІНІВ НА ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОМУ РІВНІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	182
Ірина Стоцька (Київ)	
ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМНО-СЕМАСІОЛОГІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ В МІКРОСИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ ВОКАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ	184
Светлана Терехова (Белгород, Российская Федерация)	
ПРОЦЕСС РЕАКТИВИЗАЦИИ УСТАРЕВШИХ СЛОВ	186
Наталія Тимчук (Ужгород)	
ДІАЛЕКТИЗМИ У РОМАНІ УЛАСА САМЧУКА «ГОРИ ГОВОРЯТЬ» (УЖГОРОД, 1996)	188
Людмила Тихінько (Мукачево)	
ПРАГМАТИКА ГАЗЕТНОГО СТИЛЮ	195
Светлана Тихонина (Одесса)	
ПРОБЛЕМА АКЦЕНТА В АКТЕРСКОЙ РЕЧИ	197
Дмитро Тодер (Ужгород)	
НАЗВИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ХУДОБИ ТА ПТИЦІ В УКРАЇНСЬКИХ ГОВОРАХ ЗАКАРПАТТЯ	199
Юлія Тома (Одеса)	
АПОСІОПЕЗА І ГРАФІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ З ВЕЛИКОЮ ЛІТЕРОЮ ЯК ОЗНАКА СТИЛІСТИЧНОГО СИНТАКСИСУ ПРОЗИ М. МАТІОС	205
Аліна Томусяк (Чернівці)	
АНТРОПОЦЕНТРИЧНА ПРИРОДА ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	207
Ольга Турияница (Ужгород)	
СЛОВОТВІРНИЙ АСПЕКТ НЕОЛОГІЗМІВ Є. МАЛАНЮКА (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ «НЕВИЧЕРПАЛЬНІСТЬ»)	209
Христина Филипчук (Львів)	
НЕГОМОГЕННЕ ПОХОДЖЕННЯ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ (НА ОСНОВІ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ УКРАЇНСЬКИХ І СЛОВАЦЬКИХ ДІАЛЕКТІВ)	213
Мирослава Химинець (Ужгород)	
ФРЕЙМОВА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>АМЕРИКА</i> В УКРАЇНСЬКОМУ ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ	216
Надія Хоманчук (Львів)	

РЕЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ ДЖ.БАЙРОНА В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ. СУЧАСНЕ ТРАКТУВАННЯ	220
Інна Хоменська (Київ) СЕГМЕНТИ КОНЦЕПТУ «УКРАЇНА» У ПОЕТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ПРЕДСТАВНИКІВ «МОЛОДОЇ МУЗИ»	222
Анна Чаварга (Ужгород) АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ВОДА» В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ	226
Тетяна Чеботько (Ялта) СОЦІОЛІНГВАЛЬНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ У ДОСЛІДЖЕННІ СТУПЕНЯ ЗАКОРІНЕННЯ СУРЖИКІЗМІВ У МОВНІЙ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ АР КРИМ	229
Тетяна Шмакова (Острог) ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ОСНОВІ СТАТЕЙ ЩОТИЖНЕВИКА THE ECONOMIST	231
Світлана Юзьо (Ужгород) СЛОВНИЧОК ДІАЛЕКТИЗМІВ СЕЛА СІМЕР ПЕРЕЧИНСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	234
Христина Ярема (Ужгород) МЕТЕОРОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА ГОВІРОК ЦЕНТРАЛЬНОЇ ХУСТИНИ	238
Вікторія Яцків (Ужгород) СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕМ У ТВОРАХ МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ НОВЕЛ «ХЛІБ І ШОКОЛАД»)	243
Марія Яцків (Ужгород) ФРАЗЕМІКА ТВОРІВ ДМИТРА КЕШЕЛІ: ТЕМАТИКО-ІДЕОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ	248
Alica Hurtová (Банська Бистриця, Словачька Республіка) ŽENA V SLOVENSKÝCH A NEMECKÝCH NÁZVOCH RASTLÍN	254
Magdalyna Séra (Будапешт, Угорщина) SCHOOL CHOICE MOTIVATIONS IN THE HUNGARIAN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE NITRA DISTRICT	259
СЕКЦІЯ 2. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО	264
Кристина Алієва (Бердянськ) АНТИЧНІ ВИТОКИ МІФУ ПРО АМУРА ТА ПСИХЕЮ	264
Вероніка Бурмістрова (Бердянськ) РЕСТАВРАЦІЯ ІСТОРІЇ В РОМАНІ КАДЗУО ІСІГУРО «ЗАЛИШОК ДНЯ»	266
Валерія Бурса (Бердянськ) ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ДРАМА Т. СТОПΠΑРДА «РОЗЕНКРАНЦ І ГІЛЬДЕНСТЕРН МЕРТВІ»: СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОГО СВІТУ	268
Анна Вовк (Ужгород) ОБРАЗ ЖІНКИ В РАННІЙ ЛІРИЦІ МИКОЛИ ВІНГРАНОВСЬКОГО	270
Антонія Гафіяк (Берегово) ОБРАЗ ЖІНКИ-ПАТРІОТКИ У ДРАМІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «БОЯРИНЯ»	276
Алла Дерябина (Бердянськ) ФИЛОСОФСЬКА ОСНОВА РОМАНА Л. УЛИЦКОЙ «МЕДЕЯ И ЕЕ ДЕТИ»	278
Світлана Душина (Київ) ПРОБЛЕМИ МОВИ У ТВОРЧОСТІ МАКСИМА ТАДЕЙОВИЧА РИЛЬСЬКОГО	280
Дмитро Єфімов (Черкаси) НЕВІДОМІ СТОРІНКИ ПЕРЕБУВАННЯ Л.О.ВАСИЛЕВСЬКОЇ (ДНІПРОВОЇ ЧАЙКИ) НА ДОНЕЧЧИНІ	283
Тетяна Житар (Тернопіль)	

ДИТЯЧА КНИЖКА ГАЛИЧИНИ (ДРУГА ПОЛ. ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.) У СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІЙ ПАРАДИГМІ ДОСЛІДЖЕНЬ	285
Оксана Ігнатишин (Ужгород) ЕКЗИСТЕНЦІЙНА ПРОБЛЕМАТИКА ОПОВІДАНЬ Б. ГРІНЧЕНКА «САМА, ЗОВСІМ САМА» І «БАТЬКО ТА ДОЧКА»	287
Роксолана Керич (Львів) МЕТАФІЗИЧНІ МОТИВИ У ЛІРИЧНОМУ ЦИКЛІ «СОНЕТИ» ПАВОЛА ОРСАГА ГВСЗДОСЛАВА	292
Наталія Кичера (Ужгород) ПРИЙОМИ ПСИХОЛОГІЗМУ ПОВІСТІ «ЮРА ЧОРНИЙ» ЮРІЯ СТАНИНЦЯ	297
Наталія Книгиницкая (Ужгород) СЕКРЕТ ДЕТСКОЇ ЛІТЕРАТУРИ Д. ХАРМСА І Ф. КРИВИНА: РАЗГОВОР С РЕБЕНКОМ НА ЕГО ЯЗЫКЕ	304
Наталія Ковтан (Ужгород) ПРОБЛЕМА ПРАВДИ І БРЕХНІ В ДРАМІ В. ВИННИЧЕНКА «БРЕХНЯ»	309
Іванна Когутич (Ужгород) РЕЦЕПЦІЯ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ ОСТАПА ВИШНІ В КРИТИЦІ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ	316
Мар'яна Козик (Ужгород) МОТИВ ДОРОГИ У ЗБІРЦІ В. ГУСТІ «ПЕРОН»	323
Полина Кузнецова (Самара, Российская Федерация) ОБРАЗЫ ДОБРОГО И ЗЛОГО ЧЕЛОВЕКА В РУССКИХ ПОСЛОВИЦАХ	328
Марія Мазепа (Львів) ПОВЕРНУТИ ВИБРАНОГО. ШЕВЧЕНКОЗНАВЧІ СТУДІЇ ІЛЬКА БОРЩАКА	330
Світлана Мельник (Вінниця) ОБРАЗ «МАЛЕНЬКОЇ ЛЮДИНИ» В ТВОРЧОСТІ Ф. КАФКИ ТА Ф. ДОСТОЄВСЬКОГО	332
Олександра Мурга (Вінниця) ФРЕЙДИСТСЬКІ МОТИВИ У РОМАНІ Г. ЛОУРЕНСА «КОХАНЕЦЬ ЛЕДІ ЧАТТЕРЛЕЙ»	335
Мар'яна Ничка (Ужгород) ГОТИЧНІ МОТИВИ В РОМАНІ «УРІЗЬКА ГОТИКА» ГАЛИНИ ПАГУТЯК	337
Ольга Панчук (Ужгород) МИФОПОЭТИКА РОМАНА ЗАХАРА ПРИЛЕПИНА «САНЬКЯ»	342
Евгений Попович (Ужгород) ЯВЛЕНИЕ САМОЗВАНЧЕСТВА В РУССКОЙ ИСТОРИИ И ОБРАЗЫ САМОЗВАНЦЕВ В ТРАГЕДИИ А. С. ПУШКИНА «БОРИС ГОДУНОВ»	348
Ірина Романчук (Львів) ПОСТМОДЕРНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СЛОВАЦЬКІЙ ЖІНОЧІЙ ПРОЗІ	354
Ангеліна Росоха (Ужгород) ПОЕТИКА ЖАНРУ ПРИТЧІ В ПОВІСТІ «МАРУСЯ» Г. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА	358
Кристина Сабо (Ужгород) ФИЛОСОФИЯ ЛЮБВИ В РОМАНЕ И. А. ГОНЧАРОВА «ОБРЫВ»	363
Олександр Староста (Ужгород) ХУДОЖНЯ СВОЄРІДНІСТЬ ПОЕТИЧНОЇ ЗБІРКИ І. ІРЛЯВСЬКОГО «ГОЛОС СРІБНОЇ ЗЕМЛІ» (1938)	368
Тетяна Ткач (Ужгород) ОБРАЗ КАССАНДРИ У СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ТРАДИЦІЇ ТА ОДНОЙМЕННІЙ ДРАМІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	376
Ольга Товт (Ужгород) КОНЦЕПЦІЯ ГЕРОЯ В ТРАГЕДІЇ «САВА ЧАЛИЙ» М. КОСТОМАРОВА	381
Мирослава Томишин (Ужгород)	

СЛЪОЗА РОДУ (ПРОБЛЕМА «БАТЬКИ І ДІТИ» В ОПОВІДАННІ «СИН» І. ЧЕНДЕЯ)	388
Юлія Фінковська (Луцьк) ФІЗІОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ ЧОЛОВІЧІЙ ПОЕЗІЇ	394
Олеся Фоміна (Луганськ) ПОЕТИКА ТВОРІВ ГАЛИНИ МАЛИК	396
Катерина Шкріба (Ужгород) СВОЄРІДНІСТЬ ЗОБРАЖЕННЯ ПЕЙЗАЖУ В ЦИКЛІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «ПОДОРОЖ ДО МОРЯ»	398
Ксенія Шокіна (Ужгород) ЖЕРТВОПРИНОШЕННЯ У КАЛЕНДАРНИХ МІФАХ УКРАЇНЦІВ	403
Szabina Jancsi (Берегово) A FORRÁS IRODALMI STÚDIÓ TÖRTÉNETE ÉS A KÁRPÁTALJAI MAGYAR POLGÁRJOGI MOZGALOMRA GYAKOROLT HATÁSA	408
Enikő Tóth (Берегово) MEZŐGECSE KÖZSÉG NYELVI TÁJKÉPE: SZOCIOLINGVISZTIKAI ELEMZÉS	410
СЕКЦІЯ 3. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ	413
Ірина Баран (Луцьк) ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕБАЧЕННІ	413
Мирослава Гараздій (Ужгород) ОБРАЗНЕ МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ОСМИСЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО ЗНАЧУЩИХ ФАКТІВ	415
Олена Євтушенко (Суми) РЕГІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА ОБРАЗУ ГЕРОЯ У ВІТЧИЗНЯНОМУ ДРУКОВАНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ОДЕСЬКИХ ІСУМСЬКИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ВИДАНЬ)	419
Анастасія Заніна, Ганна Моїсєєва (Луганськ) ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МЕДІАКУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТ-ЗМК	421
Владлена Затворницька (Одеса) КОМУНІКАТИВНІ ДЕВІАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕЛЕПЕРЕДАЧАХ (НА МАТЕРІАЛІ АКЦЕНТУАЦІЙНО-ГРАМАТИЧНОГО МОВНОГО РІВНЯ)	425
Наталія Каралкіна (Ужгород) ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ Й БРЕНДУ ЯК СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ І ПРИВАТНИХ ТЕЛЕКАНАЛІВ	427
Галина Кришінець (Ужгород) ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРУКТУРИ НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОГО ФІЛЬМУ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДО НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОГО ФІЛЬМУ ПРО ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ НІМЧУКА)	435
Татьяна Новикова (Белгород, Российская Федерация) ИНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГИИ В ФИЛОЛОГИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ И САМООБРАЗОВАНИИ СТУДЕНТОВ	439
Олеся Оноко (Київ) СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ЖУРНАЛ: ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ	442
Катерина Покляцька (Київ) АСПЕКТИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ЖУРНАЛІ «ВСЕСВІТ»	445
Олена Прадченко (Луганськ) ІНСТИТУТ ЗМК ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН І ФАКТОР ВИХОВАННЯ	447
Дарина Рогачук (Київ)	

НАУКОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ БЛОГУ ПРО МОДУ: СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД	451
Людмила Роспопа (Луцьк)	
ЖУРНАЛІСТ ЯК ФАКТОР МАЙДАННОЇ КОМУНІКАЦІЇ	453
Лілія Свєрчкова (Маріуполь)	
КОМУНІКАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ВЕДУЧОГО (НА ПРИКЛАДІ НОВИННИХ ПРОГРАМ ТЕЛЕКАНАЛІВ «1+1» ТА «СТБ»)	455
Ганна Хоменко (Кривий Ріг)	
ФУНКЦІОНУВАННЯ ПАРЕНТЕЗИ В СУЧАСНОМУ МЕДІАТЕКСТІ	458

beadványt több száz kisebbségi és a kárpátaljai magyarság problémáival azonosuló magyar értelmiségi írta alá. Az aláírásgyűjtést a volt Forrás Stúdiósok végezték. Itt már nem a sérelmeiket írták le, inkább átfogóan jellemezték a magyar kisebbségi helyzet állását, és szót emeltek a kisebbségi jogaikért. Kérték az anyanyelvi oktatás bővítését, valamint a magyar történelem oktatását és a magyar nyelvű egyetemi felvételi vizsgák bevezetését. Az irodalmiság ügye kilépett, a kisebbségi magyarság megmaradásának feltételeit kimondva, a szélesebb nyilvánosság elé. Ez lett a Szovjetunió belüli élő magyarság legfontosabb és leghangosabb jeladása önmagáról. [2:44]

Látható, hogy a Forrás Stúdió működéséből szinte lineárisan levezethető a ma működő kárpátaljai magyar kisebbségi érdekvédelem. Ennek a kezdetei, ahogy a polgárjogi mozgalom gyökerei is, a Forrás tagoknál keresendők, a fiatal írok tevékenységében, írásaiban és bátorságukban.

Felhasznált irodalom

1. Czébel Lajos. Együtt 2012/5. Vágyak eltörlése. Együtt 2012/5.
2. Eperjesi Penckófer János. Tettben a jellem. A magyar irodalom sajátos kezdeményei Kárpátalján a 20. század második felében – Budapest, 2003.
3. Görömbei András. Kisebbségi magyar irodalmak (1945-1990) Nemzeti Tankönyvkiadó, Debrecen 1997.
4. Pál György. A magyar irodalom Kárpátalján 1945-1990. Nyíregyháza, 1990.

Йончі Сабіна Елемирівна, студентка 4 курсу, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ.

Науковий керівник: *Берегасі Аніко Ференцівна*, PhD.

Enikő Tóth (Берегово)

MEZŐGECSE KÖZSÉG NYELVI TÁJKÉPE: SZOCIOLINGVISZTIKAI ELEMZÉS

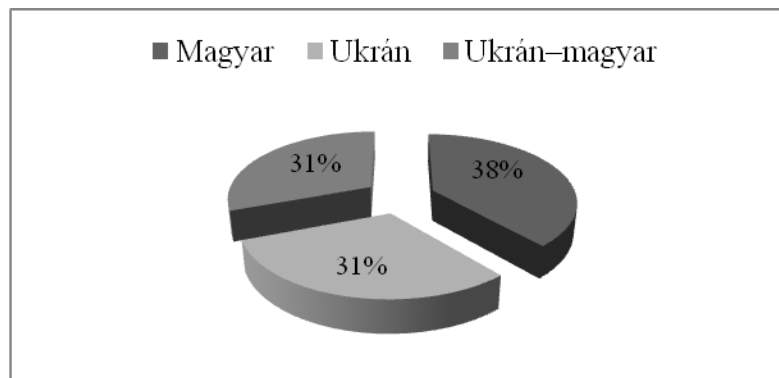
A vizuális nyelvhasználattal a nyelvészet egyik legújabb kutatási iránya, az ún. „nyelvi tájkép” (angolul: Linguistic Landscape) vizsgálata foglalkozik. Egy település, régió nyelvi tájképét a hivatalos útjelző tábláknak, reklámtábláknak, utcanevek, helynevek, kereskedelmi egységek feliratainak és a kormányzati épületek hivatalos tábláinak összessége adja [4., 25. o.]. A kutatók a feliratok két alapfunkcióját különböztetik meg: a kommunikatív funkciót, tehát a feliratok nyelve elsősorban az információátadást szolgálja, ill. a szimbolikusat, amely mutathatja a nyelvek státuszát [2., 27. o., 3., 15. o.]. A nyelvi tájkép vizsgálatánál fontos a különböző nyelvű feliratok egymáshoz való térbeli viszonya. Preferált helyzetben általában a hatalmi helyzetben lévők nyelve van, míg a kisebbségi nyelv gyakran a perifériára szorul. A

többségi nyelvű felirat rendszerint elől vagy felül van, gyakran nagyobb, díszesebb betűmérettel [1., 16. o.].

Előadásomban egy beregszászi járási magyarlakta település, Mezőgecse nyelvi tájképét mutatom be szociolingvisztikai szempontból.

Mezőgecse (ukránul Геча) Beregszásztól 10 km-re fekszik. Szomszédos települései Nagybakta, Tiszacsoma, valamint Haláborral és Váriveri mezei utak kötik össze. A 2001-es népszámlálási adatok szerint a község lakossága 1030 fő volt [5., 82. o.], ebből 88,64%-uk⁴ vallotta magát magyar anyanyelvűnek.

Az anyaggyűjtést 2014 márciusában végeztem. A kutatás során a településen található különböző kiírásokat, feliratokat, névtáblákat (azaz minden olyan dolgot, ami az utcákon járva olvasható volt a vizsgálat napján) lefényképeztem. Összesen 110 feliratot rögzítettem. A község utcáin járva egynyelvű és többnyelvű feliratokkal egyaránt találkozhatunk. A településen készült fényképek feliratainak nyelvi megoszlása az 1. számú ábrán látható.

1. ábra. A nyelvek megoszlása a nyilvános feliratokon, N=110

(2014. március)

A Mezőgecsébe érkezők többféle helységnévtáblán is olvashatják a falu magyar és ukrán megnevezését: a hivatalos szervek által kihelyezett kétnyelvű névtábla mellett a helyi önkormányzat által felállított faragott tábla is kétnyelvű. A község határában a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség által kihelyezett név- és üdvözlőtáblán a köszöntés két nyelven, a falu megnevezése az ukrán és magyar nyelv mellett rovásírással is fel van tüntetve. A kétnyelvű helységnévtáblák mellett kétnyelvű utcanévtáblák is találhatóak a településen. Azok a különböző szolgáltatásokat, reklámokat hirdető plakátok, felhívások, amelyek nem a településhez köthetők (például más falvakban ugyanúgy jelen vannak), többnyire szintén ukrán–magyar kétnyelvűek. A kétnyelvű kiírások többségénél az államnyelv van preferált helyzetben, de előfordulnak olyan hirdetések, felhívások is, ahol az ukrán nyelvű szöveget megelőzi a magyar.

Az általános iskola, az óvoda, valamint a felcserközpont homlokzatán ukrán nyelvű névtábla van kifüggesztve. A magyar tannyelvű általános iskola kazánházának bejáratán a „*Belépni tilos!*” szöveg csak ukrán nyelven jelenik meg. Szintén csak

⁴ A 2001-es népszámlálásnak a lakosság anyanyelvi összetételére vonatkozó adatai elérhetők Ukrajna Állami Statisztikai Szolgálatának internetes honlapján: <http://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/notice/news.php?type=2&id1=21>. (2014.03.5.)

ukrán nyelvű a falu könyvtárának munkarendje, emellett csak államnyelven megjelenő reklámplakátokkal, hirdetményekkel, felhívásokkal is találkozhatunk.

A községben a hitélet magyar nyelvű. A görög katolikus és a református egyházközségek által kihelyezett hirdetmények, plakátok általában csak magyar nyelvűek, mint például az egyházi alkalmak időpontjait hirdető plakátok. A református gyülekezet parókiájának homlokzatán két magyar nyelvű tábla is ki van függesztve. Azok a lakossági tájékoztatók, különböző hirdetmények és felhívások, amelyeket a helyi önkormányzat, vagy éppen egy helybéli lakos tett ki, és többnyire csak a falu lakosságának szólnak, általában csak magyar nyelvűek. Ilyen például a zumba fitness lehetőségének hirdetése, vagy például a Községi Tanács felhívása a szemétszállítással kapcsolatban.

Mezőgecse nyelvi tájlépének elemzése alapján levonhatjuk azt a következtetést, hogy a községben van értéke, presztízse a magyar nyelvnek, ugyanakkor a magyar anyanyelvűek számszerű jelenléte nem tükröződik a nyilvános feliratok nyelvi megoszlásában, hisz 2001-ben a település lakosságának 88,64%-a vallotta magát magyar anyanyelvűnek, ugyanakkor csak a szövegek 69%-ában jelenik meg a magyar nyelv.

IRODALOM

1. Bartha Cs. – Laihonen, P. – Szabó T. P. Nyelvi tájkép kisebbségben és többségben: egy új kutatás területeiről. // *ProMinoritate*, 2013/3. 13–28. o.
2. Laihonen, P. Nyelvi tájkép egy csallóközi és egy mátyusföldi faluban. // *Fórum Társadalomtudományi Szemle*, 2012 (14)/3. – 27–49. o.
3. Laihonen, P. Csíkszentdomokosi nyelvi tájkép. 2013. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42242/laihonen.pdf?sequence=1> (2014.03.12.).
4. Landry, R. – Bourhis, R. Linguistic landscape and ethnolinguistic vitality. // *Journal of Language and Social Psychology*, 1997. no. 16. – 23–49. p.
5. Molnár J. – Molnár D. I. Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében. Beregszász: KMPSZ Tankönyv- és Taneszköztanácsa, 2005. – 115 o.

Товт Еніке Тіборівна (Tóth Enikő), студентка 5 курсу, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II.

Науковий керівник: *Черничко Степан Степанович*, кандидат філологічних наук, доцент.